

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsete versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B**

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2016/1103,

24. juuni 2016,

millega rakendatakse tõhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas abieluvararežiime käsitlevates asjades

(ELT L 183, 8.7.2016, lk 1)

Parandatud:

► **C1** Parandus, ELT L 113, 29.4.2017, lk 62 (2016/1103)

► **C2** Parandus, ELT L 167, 4.7.2018, lk 36 (2016/1103)

▼B**NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2016/1103,**

24. juuni 2016,

millega rakendatakse tõhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas abieluvararežiime käsitlevates asjades

I PEATÜKK

KOHALDAMISALA JA MÕISTED*Artikkel 1***Kohaldamisala**

1. Käesolevat määrust kohaldatakse abieluvararežiimide suhtes.
Seda ei kohaldata maksu-, tolli- ega haldusajade suhtes.
2. Käesoleva määruse kohaldamisalast jäetakse välja järgmine:
  - a) abikaasade õigus- ja teovõime;
  - b) abielu olemasolu, kehtivus või tunnustamine;
  - c) ülalpidamiskohustused;
  - d) surnud abikaasa vara pärimine;
  - e) sotsiaalkindlustus;
  - f) õigus kanda lahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise korral üle või kohandada abikaasade vahel vanadus- või invaliiduspensioni õigusi, mis on omandatud abielu jooksul ning millest ei ole abielu kestel saadud pensionitulu;
  - g) varaga seotud asjaõiguste olemus ja
  - h) kinnis- või vallasasjaõiguse registrisse kandmine, sealhulgas kande tegemise õiguslikud nõuded, ning õiguse registrisse kandmise või kandmata jätmise õiguslikud tagajärjed.

*Artikkel 2***Liikmesriigisene pädevus abieluvararežiimi käsitlevates asjades**

Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide asutuste pädevust abieluvararežiimi käsitlevate asjade menetlemisel.

*Artikkel 3***Mõisted**

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
  - a) „abieluvararežiim“ – selliste eeskirjade kogum, mis käsitlevad abielust või selle lõppemisest tulenevaid abikaasade omavahelisi varalisi suhteid ja nende suhteid kolmandate isikutega;

▼B

- b) „abieluvaraleping“ – abikaasade või tulevaste abikaasade vaheline leping, milles nad määravad kindlaks omavahelise abieluvararežiimi;
- c) „ametlik dokument“ – abieluvararežiimi käsitlevas asjas tehtud dokument, mis on liikmesriigis ametlikult koostatud või ametliku dokumendina registreeritud ning
  - i) mille allkiri ja sisu on autentsed ning
  - ii) mille on koostanud päritoluliikmesriigi avaliku võimu kandja või muu pädev asutus;
- d) „otsus“ – liikmesriigi kohtus abieluvararežiimi käsitlevas asjas tehtud otsus, olenemata otsuse nimetusest, sealhulgas kohtuametniku otsus kohtukulude suuruse kohta;
- e) „kohtulik kokkulepe“ – menetluse käigus kohtu poolt kinnitatud või kohtus sõlmitud kokkulepe abieluvararežiimi käsitlevas asjas;
- f) „päritoluliikmesriik“ – liikmesriik, kus on tehtud otsus, koostatud ametlik dokument, kinnitatud või sõlmitud kohtulik kokkulepe;
- g) „täitmise liikmesriik“ – liikmesriik, kus taotletakse otsuse, ametliku dokumendi või kohtuliku kokkuleppe tunnustamist ja/või täitmist.

2. Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab mõiste „kohus“ kõiki kohtuasutusi ning kõiki teisi selliseid asutusi ja õigusala töötajaid, kellel on pädevus menetleda abieluvararežiime käsitlevaid asju ning kes täidavad kohtuülesandeid või tegutsevad kohtuasutuse poolt delegeeritud volituste alusel või tegutsevad kohtuasutuse alluvuses, tingimusel et tagatud on selliste asutuste ja õigusala töötajate erapooletus ja poolte õigus olla ära kuulatud ning et selliste asutuste poolt nende asukoha-liikmesriigi õiguse alusel tehtud otsused vastavad järgmistele tingimustele:

- a) otsuse võib kohtuasutusele edasi kaevata või selle kohta võib kohtuasutusele esitada läbivaatamise taotluse ning
- b) otsusel on samas asjas tehtud kohtuasutuse otsusega võrreldav õigusjõud ja -mõju.

Liikmesriigid teatavad komisjonile esimeses lõigus osutatud muud asutused ja õigusala töötajad vastavalt artiklile 64.

II PEATÜKK

KOHTUALLUVUS

*Artikkel 4***Kohtualluvus ühe abikaasa surma korral**

Kui liikmesriigi kohtu poole on pöördutud ühe abikaasa pärimisasjaga seotud küsimuses määruse (EL) nr 650/2012 alusel, on kõnealuse riigi kohtud pädevad lahendama kõnealusest pärimisasjast tulenevaid abieluvararežiimiga seotud asju.

▼B*Artikkel 5***Kohtualluvus lahutuse, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise korral**

1. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, kui liikmesriigi kohtu poole on pöördutud lahutuse, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise asjas määruse (EÜ) nr 2201/2003 alusel, on kõnealuse riigi kohtud pädevad lahendama kõnealusest asjast tulenevaid abieluvararežiimiga seotud asju.
2. Lõike 1 alusel abieluvararežiime käsitlevate asjade suhtes kohaldatavas jurisdiktsioonis lepivad kokku abikaasad, kui kohus, kuhu on pöördutud lahutuse, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise asjas
  - a) asub liikmesriigis, kus on hageja harilik viibimiskoht ja kus ta on viibinud vähemalt ühe aasta vahetult enne taotluse esitamist, kooskõlas määruse (EÜ) nr 2201/2003 artikli 3 lõike 1 punkti a viienda taandega;
  - b) asub liikmesriigis, mille kodanik hageja on ja mis on tema harilik viibimiskoht ning kus ta on viibinud vähemalt kuus kuud vahetult enne taotluse esitamist, kooskõlas määruse (EÜ) nr 2201/2003 artikli 3 lõike 1 punkti a kuuenda taandega;
  - c) on kohus, kuhu on pöördutud määruse (EÜ) nr 2201/2003 artikli 5 alusel selleks, et muuta lahusele abielulahutuseks, või
  - d) on kohus, kuhu on pöördutud määruse (EÜ) nr 2201/2003 artikli 7 alusel seoses teisese kohtualluvusega.
3. Kui käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kokkulepe sõlmitakse enne seda, kui abieluvararežiimi käsitleva asja lahendamise eesmärgil pöördutakse kohtu poole, peab kokkulepe vastama artikli 7 lõikes 2 sätestatud tingimustele.

*Artikkel 6***Kohtualluvus muudel juhtudel**

- Kui ühelgi liikmesriigi kohtul ei ole artiklite 4 ja 5 kohaselt pädevust või muudel kui nendes artiklites käsitletud juhtudel, on abikaasade abieluvararežiimi käsitlevaid asju pädevad menetlema selle liikmesriigi kohtud,
- a) kelle territooriumil on kohtusse pöördumise ajal abikaasade harilik viibimiskoht, või selle puudumisel;
  - b) kelle territooriumil oli kohtusse pöördumise ajal registreeritud abikaasade viimane harilik viibimiskoht, kui üks neist viibib endiselt seal, või selle puudumisel;
  - c) kelle territooriumil on kohtusse pöördumise ajal kostja harilik viibimiskoht, või selle puudumisel;
  - d) kelle kodanikud on mõlemad abikaasad kohtusse pöördumise ajal.

▼B*Artikkel 7***Kohtu valimine**

1. Artikliga 6 hõlmatud juhtudel võivad pooled kokku leppida, et selle liikmesriigi kohtud, mille õigus on kohaldatav artikli 22 või artikli 26 lõike 1 punkti a või b alusel, või abielu sõlmimise liikmesriigi kohtud on ainupädevad lahendama nende abieluvararežiimiga seotud asju.

2. Lõikes 1 osutatud kokkulepe sõlmitakse kirjalikult ning dateeritakse ja allkirjastatakse mõlema poole poolt. Elektroonilisel teel edastatud dokument, mida on võimalik alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatuga.

*Artikkel 8***Kohtualluvus kostja kohtusse ilmumise alusel**

1. Erinevalt käesoleva määruse muudest sätetest tulenevast pädevusest on pädevus selle liikmesriigi kohtul, mille õigus on kohaldatav artikli 22 või artikli 26 lõike 1 punkti a või b kohaselt, ja kuhu kostja ilmub. See ei kehti juhul, kui kohtusse ilmuti pädevuse vaidlustamiseks või artikliga 4 või artikli 5 lõikega 1 hõlmatud asjades.

2. Enne lõike 1 kohaselt pädevuse saamist peab kohus tagama, et kostjat on teavitatud tema õigusest pädevus vaidlustada ning kohtusse ilmumise või mitteilmumisega kaasnevatest tagajärgedest.

*Artikkel 9***Alternatiivne kohtualluvus**

1. Kui selle liikmesriigi kohus, millele kuulub pädevus artiklite 4, 6, 7 või 8 alusel, leiab, et tema rahvusvahelise eraõiguse sätete alusel ei tunnista kõnealust abielu abieluvararežiimiga seotud menetluste eesmärgil, võib ta pädevusest keelduda. Kui kohus otsustab pädevusest keelduda, teeb ta seda ilma põhjendamatu viivitusega.

2. Kui kohus, kellel on pädevus artikli 4 või 6 alusel, loobub pädevusest ja kui pooled lepivad kokku anda pädevus üle mis tahes teise liikmesriigi kohtutele vastavalt artiklile 7, on abieluvararežiimiga seotud asju pädevad lahendama kõnealuse liikmesriigi kohtud.

Muudel juhtudel on abieluvararežiimiga seotud asju pädevad lahendama artikli 6 või 8 kohased mis tahes liikmesriigi kohtud või abielu sõlmimise liikmesriigi kohtud.

3. Käesolevat artiklit ei kohaldata, kui pooled on saanud otsuse lahutuse, lahusele või abielu tühistamise kohta, mida on võimalik tunnustada kohtu asukohaliikmesriigis.

▼B*Artikkel 10***Täiendav kohtualluvus**

Kui ükski liikmesriigi kohus ei ole pädev artiklite 4, 5, 6, 7 ja 8 alusel või kui kõik artikli 9 kohased kohtud on oma pädevusest loobunud ja ükski liikmesriigi kohus ei ole pädev artikli 9 lõike 2 alusel, on pädevad liikmesriigi kohtud, kui ühe või mõlema abikaasa kinnisvara asub selle liikmesriigi territooriumil, kuid sel juhul on kohus, mille poole pöördui, pädev tegema otsuse üksnes asjaomase kinnisvaraga seotud asjas.

*Artikkel 11***Forum necessitatis**

Kui ükski liikmesriigi kohus ei ole pädev artiklite 4, 5, 6, 7, 8 ja 10 alusel või kui kõik artikli 9 kohased kohtud on oma pädevusest loobunud ja ükski liikmesriigi kohus ei ole pädev artikli 9 lõike 2 ja artikli 10 alusel, võivad liikmesriigi kohtud erandkorras menetleda abieluvararežiimi käsitlevat asja, kui kohtuasjaga tihedalt seotud kolmandas riigis ei saa mõistlikult eeldada menetluse algatamist või läbiviimist või see osutub võimatuks.

Kohtuasi peab olema asja menetleva kohtu asukohaliikmesriigiga piisavalt seotud.

*Artikkel 12***Kohtualluvus vastuhagi korral**

Artikli 4, 5, 6, 7, 8, artikli 9 lõike 2, artiklite 10 või 11 kohaselt asja menetlev kohus on pädev arutama ka vastuhagi, kui see kuulub käesoleva määruse kohaldamisalasse.

*Artikkel 13***Menetluse piiramine**

1. Kui surnud isiku, kelle pärimisasi jääb määruse (EL) nr 650/2012 kohaldamisalasse, pärandvara hulka kuulub kolmandas riigis asuv vara, võib kohus, kuhu abieluvararežiimi käsitlevas asjas pöördui, jätta menetlusosalise taotlusel mõne sellise vara kohta otsuse tegemata, kui võib eeldada, et vara kohta tehtud kohtuotsust kolmandas riigis ei tunnustata või ei tunnustata seda täitmisele pööratavaks, kui täitmisele pööratavaks tunnistamine on asjakohane.

2. Lõike 1 kohaldamine ei mõjuta poolte õigust piirata menetluse ulatust vastavalt selle liikmesriigi õigusele, mille kohtusse pöördui.

*Artikkel 14***Kohtusse pöördumine**

Käesoleva peatüki kohaldamisel loetakse kohtusse pöördumine toimunuks:

▼B

- a) ajal, mil kohtule esitatakse menetluse algatamist käsitlev või samaväärne dokument, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kostjale kätte toimetada, või
- b) kui dokument tuleb kätte toimetada enne kohtule esitamist, siis ajal, mil kättetoimetamise eest vastutav asutus selle kätte saab, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kohtule esitada, või
- c) kui kohus algatab menetluse omal algatusel, siis ajal, mil kohus teeb otsuse algatada menetlus, või juhul, kui sellist otsust ei nõuta, siis ajal, mil asi kohtus registreeritakse.

*Artikkel 15***Kohtualluvuse kontrollimine**

Kui liikmesriigi kohtusse on pöördutud abieluvararežiimi käsitlevas asjas, mis käesoleva määruse kohaselt ei kuulu tema pädevusse, teatab kohus omal algatusel, et ta ei ole pädev asja arutama.

*Artikkel 16***Nõuetekohasuse kontrollimine**

1. Kui kostja harilik viibimiskoht on muus riigis kui hagi esitamise kohaks olev liikmesriik ning ta ei ilmu kohtusse, peatab käesoleva määruse kohaselt pädev kohus menetluse, kuni ei ole tõendatud, et kostjal on olnud võimalus menetluse algatamist käsitlev või sellega samaväärne dokument kätte saada piisavalt aegsasti, et korraldada enda kaitset, või et selleks on võetud kõik vajalikud meetmed.

2. Käesoleva artikli lõike 1 asemel kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1393/2007 ⁽¹⁾ artiklit 19, kui hagiavaldus või sellega samaväärne dokument tuli nimetatud määruse kohaselt edastada ühest liikmesriigist teise.

3. Kui menetluse algatamist käsitlev või samaväärne dokument tuli tsiviil- ja kaubandusajade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide välisriikides kätteenmist käsitleva 15. novembri 1965. aasta Haagi konventsiooni kohaselt toimetada välismaale ning kui määruse (EÜ) nr 1393/2007 sätteid ei ole kohaldatavad, kohaldatakse nimetatud konventsiooni artiklit 15.

*Artikkel 17***Poolleolevad menetlused**

1. Kui samad pooled algatavad menetlusi eri liikmesriikide kohtutes ühe ja sama alusega hagide põhjal, peatab kohus, kellele hagi

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1393/2007 kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (dokumentide kättetoimetamine), millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1348/2000 (ELT L 324, 10.12.2007, lk 79).

▼B

on esitatud hiljem, menetluse omal algatusel seni, kuni on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kellele hagi esitati esimesena.

2. Lõikes 1 osutatud juhtudel teatab selle kohtu taotluse korral, kuhu vaidlusega seoses pööruti, iga kohus, kuhu on pööratud, viivitamata esimesena nimetatud kohtule kuupäeva, millal tema poole pööruti.

3. Kui on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kellele hagi on esitatud esimesena, loobub kohus, kellele hagi on esitatud hiljem, pädevusest esimese kohtu kasuks.

*Artikkel 18***Seotud kohtuasjad**

1. Kui eri liikmesriikide kohtutes on lahendamisel seotud kohtuasjad, võivad kõik kohtud peale kohtu, kuhu pööruti esimesena, oma menetlused peatada.

2. Kui lõikes 1 osutatud kohtuasjad on pooleli esimese astme kohtus, võivad kõik kohtud peale selle, kuhu pööruti esimesena, ühe poole taotlusel pädevusest loobuda, kui kohus, kuhu pööruti esimesena, on kõnealustes menetlustes pädev ja kui selle riigi õigus võimaldab neid menetlusi liita.

3. Käesoleva artikli tähenduses loetakse kohtuasjad seotuks, kui nad on sedavõrd tihedalt seotud, et eri menetlustest tulenevate vastuoluliste otsuste ohu vältimiseks oleks soovitatav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos.

*Artikkel 19***Ajutised meetmed, sealhulgas kaitsemeetmed**

Liikmesriigi kohtutelt võib taotleda asjaomase riigi õigusega ette nähtud ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmete kehtestamist, isegi juhul, kui käesoleva määruse kohaselt on asja sisuliseks arutamiseks pädevad teise liikmesriigi kohtud.

III PEATÜKK

KOHALDATAV ÕIGUS*Artikkel 20***Ühetaoline kohaldamine**

Käesolevas määruses kohaldatavana määratletud õigust kohaldatakse olenemata sellest, kas see on liikmesriigi õigus või mitte.

*Artikkel 21***Kohaldatava õiguse ühtsus**

Abieluvararežiimi suhtes artikli 22 või 26 alusel kohaldatavat õigust kohaldatakse kogu selle režiimiga reguleeritava vara suhtes, olenemata selle asukohast.

▼B*Artikkel 22***Kohaldatava õiguse valik**

1. Abikaasad või tulevased abikaasad võivad leppida kokku, et nad määravad kindlaks oma abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õiguse või muudavad seda, tingimusel et tegemist on ühega järgmistest õigustest:

- a) selle riigi õigus, kus on abikaasade või tulevaste abikaasade või ühe abikaasa harilik viibimiskoht kokkuleppe sõlmimise ajal, või
- b) selle riigi õigus, mille kodakondsus on ühel abikaasal või tulevasel abikaasal kokkuleppe sõlmimise ajal.

2. Abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õiguse muutmisel abielu ajal on üksnes edasiulatav mõju, välja arvatud juhul, kui abikaasad lepivad kokku teisiti.

3. Kohaldatava õiguse tagasiulatav muutmine lõike 2 kohaselt ei tohi kahjustada kolmandate isikute õigusi, mis tulenevad kõnealusest õigusest.

*Artikkel 23***Kohaldatava õiguse valimise kokkuleppe vormiline kehtivus**

1. Artiklis 22 osutatud kokkuleppe sõlmitakse kirjalikult ja dateeritakse ning sellele kirjutavad alla mõlemad abikaasad. Elektroonilisel teel edastatud dokument, mida on võimalik alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatuga.

2. Kui selle liikmesriigi õigusega, kus on mõlema abikaasa harilik viibimiskoht kokkuleppe sõlmimise ajal, on abieluvaralepingutele ette nähtud täiendavad vorminõuded, kohaldatakse nimetatud nõudeid.

3. Kui abikaasade harilik viibimiskoht kokkuleppe sõlmimise ajal on erinevates liikmesriikides ja nende riikide õigusega on abieluvaralepingutele ette nähtud erinevad vorminõuded, on kokkuleppe vormiliselt kehtiv juhul, kui see vastab nõuetele, mis on sätestatud ühe asjaomase riigi õiguses.

4. Kui kokkuleppe sõlmimise ajal on ainult ühe abikaasa harilik viibimiskoht liikmesriigis ja selle riigi õigusega on ette nähtud täiendavad vorminõuded abieluvaralepingutele, kohaldatakse nimetatud nõudeid.

*Artikkel 24***Nõusolek ja sisuline kehtivus**

1. Õiguse valikul saavutatud kokkuleppe või sellega seotud tingimuste olemasolu ja kehtivus määratakse kindlaks selle õiguse alusel, mis artikli 22 alusel kehtiks kokkuleppe või tingimuste suhtes nende kehtivuse korral.

2. Abikaasa võib oma nõusoleku puudumise tõendamiseks siiski tugineda selle riigi õigusele, kus asus tema harilik viibimiskoht ajal, kui kohtu poole pööruti, kui asjaoludest ilmneb, et tema tegevuse tagajärgi ei oleks mõistlik kindlaks määrata lõikes 1 määratud õiguse alusel.

▼B*Artikkel 25***Abieluvaralepingu vormiline kehtivus**

1. Abieluvaraleping tuleb koostada kirjalikult ja dateerida ning sellele peavad alla kirjutama mõlemad abikaasad. Elektroonilisel teel edastatud dokument, mida on võimalik alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatuga.

2. Kui selle liikmesriigi õigusega, kus on mõlema abikaasa harilik viibimiskoht lepingu sõlmimise ajal, on abieluvaralepingutele ette nähtud täiendavad vorminõuded, kohaldatakse nimetatud nõudeid.

Kui abikaasade harilik viibimiskoht lepingu sõlmimise ajal on erinevates liikmesriikides ja nende riikide õigusega on abieluvaralepingutele ette nähtud erinevad vorminõuded, on leping vormiliselt kehtiv juhul, kui see vastab nõuetele, mis on sätestatud ühe asjaomase riigi õiguses.

Kui lepingu sõlmimise ajal on ainult ühe abikaasa harilik viibimiskoht liikmesriigis ja selle riigi õigusega on ette nähtud täiendavad vorminõuded abieluvaralepingutele, kohaldatakse nimetatud nõudeid.

3. Kui abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õigusega nähakse ette täiendavad vorminõuded, kohaldatakse nimetatud nõudeid.

*Artikkel 26***Kohaldatav õigus juhul, kui pooled ei ole valikut teinud**

1. Kui kohaldatavat õigust ei ole artikli 22 kohaselt kokku lepitud, kohaldatakse abieluvararežiimi suhtes

a) selle riigi õigust, kus on abikaasade esimene ühine harilik viibimiskoht pärast abielu sõlmimist, või selle puudumise korral;

b) selle riigi õigust, mille kodanikud mõlemad abikaasad on abielu sõlmimise ajal, või selle puudumise korral;

c) selle riigi õigust, millega abikaasadel on koos kõige tugevam seos abielu sõlmimise ajal, võttes arvesse kõiki asjaolusid.

2. Kui abikaasadel on abielu sõlmimise ajal rohkem kui üks ühine kodakondsus, kohalduvad üksnes lõike 1 punkte a ja c.

3. Erandkorras ja ühe abikaasa taotluse korral võib kohtuasutus, kes on pädev tegema otsuse abieluvararežiimi käsitlevas asjas, otsustada, et abieluvararežiim on reguleeritud mõne teise riigi õigusega kui see riik, mille õigust kohaldatakse lõike 1 punkti a kohaselt, kui taotleja tõendab, et:

a) abikaasade viimane ühine harilik viibimiskoht oli kõnealuses teises riigis märkimisväärselt pikema aja jooksul kui lõike 1 punktis a määratud riigis ning

▼B

- b) mõlemad abikaasad tuginesid selle teise riigi õigusele oma varasuhte korraldamisel või kavandamisel.

Kõnealuse teise riigi õigust kohaldatakse alates abielu sõlmimise ajast, välja arvatud juhul, kui üks abikaasa ei ole sellega nõus. Viimasel juhul kehtib kõnealuse teise riigi õigus nende suhtes üksnes alates sellest ajast, mil nad selles teises riigis viimati ühiselt harilikult viibima asusid.

Teise riigi õiguse kohaldamine ei kahjusta kolmandate isikute õigusi, mis tulenevad lõike 1 punkti a alusel kohaldatavast õigusest.

Käesolevat lõiget ei kohaldata, kui abikaasad on sõlminud abieluvaralepingu enne kõnealusesse teise riiki ühiselt harilikult viibima asumist.

*Artikkel 27***Kohaldamisele kuuluva õiguse ulatus**

Käesoleva määruse alusel abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õigusega määratakse muu hulgas kindlaks järgmine:

- a) ühe või mõlema abikaasa vara liigitamine erinevatesse kategooriatesse abielu kestuse ajal ja pärast seda;
- b) vara ühest kategooriast teise liigitamine;
- c) ühe abikaasa vastutus seoses teise abikaasa kohustuste ja võlgadega;
- d) abikaasade volitused, õigused ja kohustused seoses varaga;
- e) abieluvararežiimi lõpetamine ning vara jagamine või realiseerimine;
- f) abieluvararežiimist tulenevad tagajärjed abikaasa ja kolmandate isikute vahelistele õiguslikele suhetele ning
- g) abieluvaralepingu sisuline kehtivus.

*Artikkel 28***Mõju kolmandatele isikutele**

1. Olenemata artikli 27 punktist f, ei tohi abikaasa kasutada abikaasadevahelise abieluvararežiimi suhtes kohaldatavat õigust kolmanda isiku vastu nimetatud kolmanda isiku ja ühe või mõlema abikaasa vahelises vaidluses, välja arvatud juhul, kui kolmas isik oli kõnealusest õigusest teadlik või oleks pidanud sellest hoolsuskohustuse täitmisel teadlik olema.

2. Kolmas isik loetakse olevat abieluvararežiimi suhtes kohaldatavast õigusest teadlik, kui

- a) nimetatud õigus on
- i) selle riigi õigus, mille õigus on kohaldatav abikaasa ja kolmanda isiku vahelise tehingu suhtes,

▼B

- ii) selle riigi õigus, kus on tehingut sooritava abikaasa ja kolmanda isiku harilik viibimiskoht, või
  - iii) kinnisvara puhul selle riigi õigus, kus kinnisvara asub,
  - või
  - b) kui üks abikaasadest täitis nõudeid, mida kohaldatakse abieluvaralepingu avaldamise või registreerimise suhtes, mis on sätestatud:
    - i) selle riigi õiguses, mille õigus on kohaldatav abikaasa ja kolmanda isiku vahelise tehingu suhtes,
    - ii) selle riigi õiguses, kus on tehingut sooritava abikaasa ja kolmanda isiku harilik viibimiskoht, või
    - iii) kinnisvara puhul selle riigi õigus, kus kinnisvara asub.
3. Kui abikaasa ei saa abikaasadevahelise abieluvararežiimi suhtes kohaldatavat õigust kasutada kolmanda isiku vastu lõike 1 alusel, kohaldatakse abieluvararežiimist kolmandale isikule tulenevate tagajärgede suhtes
- a) selle riigi õigust, mille õigus on kohaldatav abikaasa ja kolmanda isiku vahelise tehingu suhtes, või
  - b) kinnisvara või registreeritud vara või õigustega seotud juhtudel selle riigi õigust, kus kinnisvara asub või kus vara või õigused on registreeritud.

*Artikkel 29***Asjaõiguste kohandamine**

Kui isik tugineb sellisele asjaõigusele, mis tal on vastavalt abieluvararežiimi suhtes kohaldatavale õigusele, ning selle liikmesriigi õiguses, kus sellele õigusele tuginetakse, ei tunta seda asjaõigust, kohandatakse vajaduse korral ja võimaluse piires seda asjaõigust kõnealuse riigi õiguses ette nähtud kõige lähema samaväärse asjaõigusega, võttes arvesse konkreetse asjaõigusega taotletavaid eesmäärke ja huve ning sellega seotud mõjusid.

*Artikkel 30***Üldist kehtivust omavad sätted**

1. Ükski käesoleva määruse säte ei piira kohtu asukohariigi üldist kehtivust omavate sätete kohaldamist.
2. Üldist kehtivust omavad sätted on sätted, mille järgimist peetakse liikmesriigi avalike huvide, näiteks tema poliitilise, sotsiaal- või majanduskorralduse kaitsmise seisukohast niivõrd oluliseks, et need on kohaldatavad igas olukorras, mis kuulub nende kohaldamisalasse, olenemata sellest, milline õigus oleks abieluvararežiimi suhtes kohaldatav käesoleva määruse kohaselt.

▼B*Artikkel 31***Avalik kord (*ordre public*)**

Käesolevas määruses osutatud mis tahes riigi õiguse kohaldamisest võib keelduda üksnes juhul, kui selle kohaldamine on ilmselgelt vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga (*ordre public*).

*Artikkel 32***Tagasisaate ja edasiviite välistamine**

Käesolevas määruses osutatud mis tahes riigi õiguse kohaldamine tähendab, et kohaldatakse selles riigis kehtivaid õigusnorme, välja arvatud rahvusvahelise eraõiguse normid.

*Artikkel 33***Mitme õiguskorraga riigid – territoriaalsed õigusaktide konfliktid**

1. Kui käesolevas määruses osutatud õigus on sellise riigi õigus, mis koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igaühes kehtivad abieluvararežiimi suhtes oma õigusnormid, määratakse asjaomaste siseriiklike kollisiooninormidega kindlaks see territoriaalüksus, mille õigusnorme kohaldatakse.

2. Selliste siseriiklike kollisiooninormide puudumise korral käsitatakse

- a) viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele, selleks, et kindlaks teha abikaasade harilikule viibimiskohale osutavate sätete alusel kohalduv õigus, kui selle territoriaalüksuse õigust, kus on abikaasade harilik viibimiskoht;
- b) viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele, selleks, et kindlaks teha abikaasade kodakondsusele osutavate sätete alusel kohalduv õigus, kui selle territoriaalüksuse õigust, millega abikaasad on kõige lähemalt seotud;
- c) viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele, selleks, et kindlaks teha muudele ühendavateks teguriteks olevatele asjaoludele osutavate mis tahes muude sätete alusel kohalduv õigus, kui selle territoriaalüksuse õigust, millega asjaomane asjaolu on seotud.

*Artikkel 34***Mitme õiguskorraga riigid – isikute gruppe puudutavad õigusaktide konfliktid**

Sellises riigis, kus abieluvararežiimi suhtes kohaldatakse kahte või enamat õigussüsteemi või normistikku, mis on kohaldatavad erinevatesse gruppidesse kuuluvate isikute suhtes, käsitatakse viiteid selle riigi õigusele kui viiteid õigussüsteemile või normistikule, mis on määratud kindlaks selles riigis kehtivate eeskirjadega. Selliste eeskirjade puudumisel kohaldatakse sellist õigussüsteemi või normistikku, millega abikaasad on kõige lähemalt seotud.

▼B*Artikkel 35***Käesoleva määruse kohaldamata jätmise siseriiklikele kollisiooninormidele**

Liikmesriik, mis koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igaüks kehtivad abieluvararežiimide suhtes oma õigusnormid, ei ole kohustatud kohaldama käesolevat määrust, et määrata, millise territoriaalüksuse õigust kohaldada.

IV PEATÜKK

OTSUSTE TUNNUSTAMINE, TÄITMISELE PÕORATAVUS JA TÄITMINE*Artikkel 36***Tunnustamine**

1. Liikmesriigis tehtud otsust tunnustatakse teistes liikmesriikides ilma erimenetluseta.
2. Huvitatud isik, kes vaidluse põhiküsimusena tõstatab otsuse tunnustamise küsimuse, võib taotleda otsuse tunnustamist artiklites 44–57 ette nähtud menetluse kohaselt.
3. Kui liikmesriigi kohtu menetluses oleva asja lahendamine sõltub kõrvalise küsimusena tõstatatud tunnustamise küsimusest, on see kohus pädev tegema tunnustamist käsitlevat otsust.

*Artikkel 37***Tunnustamata jätmise alused**

Otsus jäetakse tunnustamata, kui

- a) tunnustamine oleks ilmselgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga (*ordre public*), kus tunnustamist taotletakse;
- b) otsus on tehtud tagaselja ning kostjale ei olnud menetluse algatamist käsitlevat dokumenti või samaväärset dokumenti kätte toimetatud piisavalt aegsasti ja sellisel viisil, et ta oleks saanud korraldada enda kaitset, välja arvatud juhul, kui kostja ei kaevanud otsust edasi siis, kui tal oli selleks võimalus;
- c) tunnustamine on vastuolus menetluse tulemusel tehtud kohtuotsusega, mis on tehtud samade poolte vahelises asjas liikmesriigis, kus tunnustamist taotletakse;
- d) tunnustamine on vastuolus kohtuotsusega, mis on varem tehtud samade poolte vahelises, sama eseme ja sama alusega menetluses teises liikmesriigis või kolmandas riigis, kui varasem otsus vastab tunnustamise tingimustele liikmesriigis, kus tunnustamist taotletakse.

*Artikkel 38***Põhiõigused**

Liikmesriikide kohtud ja muud pädevad asutused järgivad käesoleva määruse artikli 37 kohaldamisel hartas tunnustatud põhiõigusi ja põhimõtteid, eelkõige selle artiklit 21 mittediskrimineerimise põhimõtte kohta.

▼B*Artikkel 39***Otsuse teinud kohtu pädevuse kontrollimise keeld**

1. Otsuse teinud liikmesriigi kohtu pädevus ei kuulu kontrollimisele.
2. Artiklis 37 osutatud avaliku korra (*ordre public*) kaalutlused ei kehti artiklites 4–11 osutatud kohtualluvust käsitlevate eeskirjade korral.

*Artikkel 40***Sisulise kontrollimise keeld**

Mingil juhul ei vaadata liikmesriigis tehtud otsust sisuliselt läbi.

*Artikkel 41***Tunnustamismenetluse peatamine**

Selle liikmesriigi kohus, kus taotletakse teises liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, võib menetluse peatada, kui kohtuotsus on päritoluliikmesriigis tavalises korras edasi kaevatud.

*Artikkel 42***Täitmisele pööratavus**

Otsused, mis on tehtud ühes liikmesriigis ning mis on selles riigis täitmisele pööratavad, on täitmisele pööratavad teises liikmesriigis, kui nad on tunnustatud huvitatud poole taotlusel teises liikmesriigis täitmisele pööratavaks vastavalt artiklites 44–57 sätestatud menetlusele.

*Artikkel 43***Peamise elukoha kindlaksmääramine**

Et teha kindlaks, kas artiklites 44–57 sätestatud menetluse kohaldamisel on poole peamine elukoht kohtuotsuse täitmise liikmesriigis, kohaldab kohus, kuhu pöördui, selle liikmesriigi õigust.

*Artikkel 44***Kohalike kohtute pädevus**

1. Täitmisele pööratavaks tunnustamise taotlus esitatakse otsuse täitmise liikmesriigi kohtule või pädevale asutusele, millest nimetatud liikmesriik on komisjoni teavitanud vastavalt artiklile 64.
2. Kohalik kohtualluvus määratakse selle poole peamise elukoha alusel, kelle suhtes täitmist taotletakse, või täitmiskoha alusel.

*Artikkel 45***Menetlus**

1. Taotlemiskord reguleeritakse otsuse täitmise liikmesriigi õigusega.

▼B

2. Taotlejal ei pea olema otsuse täitmise liikmesriigis postiaadressi ega volitatud esindajat.
3. Taotlusele lisatakse järgmised dokumendid:
  - a) otsuse koopia, mis vastab selle autentsuse kindlakstegemiseks vajalikele tingimustele;
  - b) tõend, mille on välja andnud päritoluliikmesriigi kohus või pädev asutus, kasutades artikli 67 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi, ilma et see piiraks artikli 46 kohaldamist.

*Artikkel 46***Tõendi esitamata jätmine**

1. Kui artikli 45 lõike 3 punktis b märgitud tõendit ei esitata, võib kohus või pädev asutus määrata selle esitamise tähtaja, aktsepteerida mõnda muud samaväärset dokumenti või kui ta leiab, et tal on piisavalt teavet, selle esitamise nõudmisest loobuda.
2. Kui kohus või pädev asutus seda nõuab, esitatakse nimetatud dokumentide tõlge või transliteratsioon. Tõlke teeb isik, kes on selleks pädev ühes liikmesriigis.

*Artikkel 47***Täitmisele pööratavaks tunnistamine**

Otsus tunnistatakse täitmisele pööratavaks kohe pärast artiklis 45 sätestatud nõuete täitmist ilma artikli 37 kohase läbivaatamiseta. Poolel, kelle suhtes täitmist taotletakse, ei ole menetluse selles staadiumis õigust teha taotluse kohta esildisi.

*Artikkel 48***Täitmisele pööratavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsusest teatamine**

1. Täitmisele pööratavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsusest teatatakse taotluse esitajale viivitamata vastavalt korrale, mis on sätestatud otsuse täitmise liikmesriigi õiguses.
2. Täitmisele pööratavaks tunnistamise otsus toimetatakse kätte poolele, kelle suhtes täitmist taotletakse, koos otsusega, kui seda ei ole nimetatud poolele juba kätte toimetatud.

*Artikkel 49***Täitmisele pööratavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsuse edasikaebamine**

1. Kumbki pool võib täitmisele pööratavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsuse edasi kaevata.
2. Edasikaebus esitatakse kohtusse, millest asjaomane liikmesriik on teavitanud komisjoni vastavalt artiklile 64.

▼B

3. Edasikaebust menetletakse vaidlustatud kohtuasjade vaidlustamiskorra kohaselt.
4. Kui pool, kelle suhtes täitmist taotletakse, ei ilmu taotluse esitaja algatatud menetluseks kohtusse, kuhu edasikaebus esitati, kohaldatakse artiklit 16 ka siis, kui kõnealuse poole peamine elukoht ei ole üheski liikmesriigis.
5. Edasikaebus täitmisele pööratavaks tunnistamise otsuse peale tuleb esitada 30 päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamisest. Kui selle poole peamine elukoht, kelle suhtes täitmist taotletakse, on muus liikmesriigis kui selles, kus tehti täitmisele pööratavaks tunnistamise otsus, on kaebuse esitamise tähtaeg 60 päeva alates kuupäevast, mil see määrus toimetati isikule kätte või saadeti tema viibimiskoht. Tähtaega ei saa viibimiskoha kauguse tõttu pikendada.

*Artikkel 50***Edasikaebuse kohta tehtud otsuse vaidlustamise menetlus**

Edasikaebuse kohta tehtud otsust saab vaidlustada üksnes menetluse teel, millest asjaomane liikmesriik on teavitanud komisjoni vastavalt artiklile 64.

*Artikkel 51***Täitmisele pööratavaks tunnistamisest keeldumine või selle tühistamine**

Kohus, kuhu esitatakse artikli 49 või artikli 50 alusel edasikaebus, keeldub kohtuotsuse täitmisele pööratavaks tunnistamisest või tühistab selle ainult artiklis 37 sätestatud alustel. Kohus teeb oma otsuse viivitamata.

*Artikkel 52***Menetluse peatamine**

Kohus, kuhu esitati edasikaebus artikli 49 või artikli 50 alusel, peab menetluse peatama selle menetlusosalise taotlusel, kelle suhtes täitmist taotletakse, kui kohtuotsuse teinud liikmesriigis on otsuse täitmisele pööratavus peatatud edasikaebamise tõttu.

*Artikkel 53***Ajutised meetmed, sealhulgas kaitsemeetmed****▼C2**

1. Kui kohtuotsust tuleb tunnustada käesoleva peatüki kohaselt, ei takista miski taotluse esitajat nõudmast ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmete rakendamist vastavalt selle liikmesriigi õigusele, kus täitmist taotletakse, ilma et kohtuotsust oleks vaja artikli 47 kohaselt täitmisele pööratavaks tunnistada.

▼B

2. Täitmisele pööratavaks tunnistamisega kaasneb seaduse alusel luba võtta kaitsemeetmeid.
3. Artikli 49 lõike 5 kohaselt ette nähtud täitmisele pööratavaks tunnistamise otsuse peale edasikaebuse esitamise tähtaja jooksul ning kuni edasikaebuse kohta otsuse tegemiseni ei tohi teha muid täitetoiminguid kui kohaldada kaitsemeetmeid selle poole vara suhtes, kelle suhtes täitmist taotletakse.

▼B*Artikkel 54***Osaline täitmisele pööratavus**

1. Kui otsus on tehtud mitmes asjas ning nende kõikide kohta ei saa täitmiseks luba anda, annab kohus või pädev asutus loa täita otsust ühes või mitmes asjas.
2. Taotluse esitaja võib taotleda, et täitmisele pööratavaks tunnistatakse vaid teatud osa otsusest.

*Artikkel 55***Õigusabi**

Taotlejal, kes on saanud päritoluliikmesriigilt täies ulatuses või osaliselt õigusabi või vabastatud kulude tasumisest, on täitmisele pööratavaks tunnistamise menetluses õigus saada sellist kõige kasulikumat õigusabi või sellist kõige ulatuslikumat vabastust kuludest, mis on otsuse täitmise liikmesriigi õigusega ette nähtud.

*Artikkel 56***Tagatise või deposiidi nõudmise keeld**

Poolelt, kes ühes liikmesriigis taotleb mõnes muus liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, täitmisele pööratavust või täitmist, ei tohi nõuda mis tahes kujul tagatist ega deposiiti põhjusel, et ta on välisriigi kodanik või et tema peamine elukoht või harilik viibimiskoht ei ole otsuse täitmise liikmesriigis.

*Artikkel 57***Maksu, tasu või lõivu nõudmise keeld**

Täitmisele pööratavaks tunnistamise menetluses ei tohi otsuse täitmise liikmesriigis nõuda asja väärtuse alusel arvatavat maksu, tasu ega lõivu.

V PEATÜKK

AMETLIKUD DOKUMENDID JA KOHTULIKUD KOKKULEPPED*Artikkel 58***Ametliku dokumendi vastuvõtmine**

1. Liikmesriigis koostatud ametlikul dokumendil on teises liikmesriigis sama tõendusjõud nagu dokumendi päritoluliikmesriigis, või võimalikult samalaadne toime, tingimusel, et see ei ole ilmselgelt vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga (*ordre public*).

Isik, kes soovib kasutada ametlikku dokumenti teises liikmesriigis, võib paluda asutusel, kes koostas ametliku dokumendi päritoluliikmesriigis, täita artikli 67 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vorm, milles kirjeldatakse ametliku dokumendi tõendusjõudu päritoluliikmesriigis.

▼B

2. Ametliku dokumendi autentsuse vaidlustamiseks pööratakse päritoluliikmesriigi kohtute poole ning otsus tehakse päritoluliikmesriigi õiguse alusel. Vaidlustatud ametlikul dokumendil puudub teises liikmesriigis tõendusjõud niikaua, kuni pädev kohus menetleb sellist vaidlustamist.

3. Ametlikus dokumendis sisalduvate õigustoimingute või õigussuhete vaidlustamiseks pööratakse kohtute poole, kellel on pädevus vastavalt käesolevale määrusele, ning otsus tehakse III peatüki kohaselt kohaldatava õiguse alusel. Vaidlustatud ametlikul dokumendil puudub muus liikmesriigis kui päritoluliikmesriik tõendusjõud seoses vaidlustatud küsimusega niikaua, kuni pädev kohus menetleb sellist vaidlustamist.

4. Kui liikmesriigi kohtus toimuva menetluse tulemus sõltub abieluvararežiimi käsitleva asja kohta koostatud ametlikus dokumendis kajastuva õigustoimingu või õigussuhete kui kõrvalise küsimuse lahendamisest, on kõnealusel kohtul selles küsimuses pädevus.

*Artikkel 59***Ametliku dokumendi täitmisele pööratavus**

1. Ametlik dokument, mis on päritoluliikmesriigis täitmisele pööratav, tunnistatakse teises liikmesriigis täitmisele pööratavaks huvitatud poole taotlusel vastavalt artiklites 44–57 sätestatud menetlusele.

2. Artikli 45 lõike 3 punkti b kohaldamisel annab ametliku dokumendi koostanud asutus huvitatud poole taotlusel välja tõendi, kasutades artikli 67 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi.

3. Kohus, kuhu esitatakse artikli 49 või artikli 50 alusel edasikaebus, keeldub otsuse täitmisele pööratavaks tunnistamisest või tühistab selle ainult juhul, kui ametliku dokumendi täitmine on ilmses vastuolus otsuse täitmise liikmesriigi avaliku korraga (*ordre public*).

*Artikkel 60***Kohtulike kokkulepete täitmisele pööratavus**

1. Kohtulikud kokkulepped, mis on päritoluliikmesriigis täitmisele pööratavad, tunnistatakse teises liikmesriigis täitmisele pööratavaks huvitatud poole taotlusel vastavalt artiklites 44–57 sätestatud menetlusele.

2. Artikli 45 lõike 3 punkti b kohaldamisel annab kohus, kes kokkuleppe kinnitas või kus kokkulepe sõlmiti, huvitatud poole taotlusel välja tõendi, kasutades artikli 67 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi.

3. Kohus, kuhu esitatakse edasikaebus artikli 49 või artikli 50 alusel, keeldub otsuse täitmisele pööratavaks tunnistamisest või tühistab selle ainult juhul, kui kohtuliku kokkuleppe täitmine on ilmses vastuolus otsuse täitmise liikmesriigi avaliku korraga (*ordre public*).

VI PEATÜKK

ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

*Artikkel 61***Legaliseerimine ja muud sarnased formaalsused**

Käesoleva määruse kohaselt liikmesriikides välja antud dokumentide suhtes ei nõuta legaliseerimist ega muu samalaadse formaalsuse täitmist.

*Artikkel 62***Seos kehtivate rahvusvaheliste konventsioonidega**

1. Käesolev määrus ei piira selliste kahe- või mitmepoolsete konventsioonide, mille osalisteks käesoleva määruse vastuvõtmise ajal on üks liikmesriik või mitu liikmesriiki või ELi toimimise lepingu artikli 331 lõike 1 teise või kolmanda lõigu kohaste otsuste kohaldamist, mis käsitlevad käesoleva määrusega reguleeritud küsimusi, ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 351 kohaseid liikmesriikide kohustusi.

2. Ilma et see piiraks lõikes 1 sätestatud, on käesolev määrus liikmesriikidevahelistes suhetes ülimuslik nende vahel sõlmitud konventsioonide suhtes, mis käsitlevad käesoleva määrusega reguleeritud küsimusi.

3. Käesolev määrus ei takista liikmesriikidel kohaldamast Islandi, Norra, Rootsi, Soome ja Taani vahelist 6. veebruari 1931. aasta konventsiooni, mis sisaldab abielu, lapsendamist ja eestkostet käsitlevaid rahvusvahelise eraõiguse sätteid, nagu seda on muudetud 2006. aastal; Islandi, Norra, Rootsi, Soome ja Taani vahelist 19. novembri 1934. aasta konventsiooni, mis sisaldab rahvusvahelise eraõiguse sätteid pärimise, testamentide ja pärandvara valitsemise kohta, nagu seda on muudetud juunis 2012; ning Islandi, Norra, Rootsi, Soome ja Taani vahelist 11. oktoobri 1977. aasta konventsiooni tsiviilasjades tehtud kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta, kui liikmesriigid on nende konventsioonide osalised ja tingimusel, et nende konventsioonidega nähakse ette lihtsustatud ja kiirendatud menetlused abieluvararežiimi käsitlevates asjades tehtud kohtuotsuste tunnustamiseks ja täitmiseks.

*Artikkel 63***Avalikustamisele kuuluv teave**

Liikmesriigid esitavad komisjonile lühikese kokkuvõtte abieluvararežiime käsitlevatest siseriiklikest õigusaktidest ja menetlustest, eesmärgiga teha see teave üldsusele kättesaadavaks tsiviil- ja kaubandusasju käsitleva Euroopa õigusala koostöö võrgustiku kaudu, selline teave hõlmab muu hulgas teavet selle kohta, millised asutused on pädevad menetlema abieluvararežiime käsitlevaid asju, ning teavet selle kohta, milline on artiklis 28 osutatud mõju kolmandatele isikutele.

Liikmesriigid ajakohastavad seda teavet pidevalt.

▼B*Artikkel 64***Teave kontaktandmete ja menetluste kohta**

1. Liikmesriigid teatavad hiljemalt 29. aprillil 2018 komisjonile järgmise:

- a) kohtud või asutused, kes on pädevad menetlema täitmisele pööratavaks tunnistamise taotlusi vastavalt artikli 44 lõikele 1 ja selliste taotluste kohta tehtud otsuste edasikaebusi vastavalt artikli 49 lõikele 2;
- b) artiklis 50 osutatud edasikaebuse kohta tehtud otsuse vaidlustamise menetlused.

Liikmesriigid teatavad komisjonile kõikidest hilisematest muudatustest kõnealuses teabes.

2. Komisjon avaldab lõike 1 kohaselt edastatud teabe *Euroopa Liidu Teatajas*, välja arvatud lõike 1 punktis a osutatud kohtute ja asutuste aadressid ning muud kontaktandmed.

3. Komisjon teeb kogu lõike 1 kohaselt saadud teabe avalikult kättesaadavaks ükskõik milliste asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusajades tehtava Euroopa õigusala se koostöö võrgustikku.

*Artikkel 65***Artikli 3 lõikes 2 osutatud teavet sisaldava loetelu koostamine ja hilisem muutmine**

1. Komisjon koostab liikmesriikidelt saadud teadete alusel artikli 3 lõikes 2 osutatud muude asutuste ja õigusala töötajate loetelu.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõikidest hilisematest muudatustest kõnealuses loetelus. Komisjon muudab loetelu sellele vastavalt.

3. Komisjon avaldab loetelu ja kõik selles edaspidi tehtud muudatused *Euroopa Liidu Teatajas*.

4. Komisjon teeb kogu lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teabe avalikult kättesaadavaks ükskõik milliste asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusajades tehtava Euroopa õigusala se koostöö võrgustikku.

*Artikkel 66***Artikli 45 lõike 3 punktis b ning artiklites 58, 59 ja 60 osutatud tõendite ja vormide koostamine ja hilisem muutmine**

Komisjon võtab vastu rakendusaktid artikli 45 lõike 3 punktis b ning artiklites 58, 59 ja 60 osutatud tõendite ja vormide koostamiseks ja hilisemaks muutmiseks. Sellised rakendusaktid võetakse vastu vastavalt artikli 67 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele.

▼B*Artikkel 67***Komiteemenetlus**

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

*Artikkel 68***Läbivaatamisklausel**

1. Komisjon esitab hiljemalt 29. jaanuaril 2027 Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta. Vajaduse korral lisatakse aruandele ettepanekud käesoleva määruse muutmiseks.
2. Hiljemalt 29. jaanuaril 2024 esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva määruse artiklite 9 ja 38 kohaldamise kohta. Selles aruandes hinnatakse eelkõige seda, millises ulatuses on need artiklid taganud juurdepääsu õigusemõistmisele.
3. Lõikes 1 ja 2 osutatud aruannete koostamiseks edastavad liikmesriigid komisjonile asjakohase teabe, mis käsitleb käesoleva määruse kohaldamist nende kohtute poolt.

*Artikkel 69***Üleminekusätted**

1. Käesolevat määrust kohaldatakse üksnes 29. jaanuaril 2019 või pärast seda algatatud kohtumenetluste, ametlikult koostatud või registreeritud ametlike dokumentide ja kinnitatud või sõlmitud kohtulike kokkulepete suhtes, kui lõigetes 2 ja 3 ei ole sätestatud teisiti.

▼C1

2. Kui menetlus on päritoluliikmesriigis algatatud enne 29. jaanuari 2019, tunnustatakse ja täidetakse otsuseid, mis on tehtud nimetatud kuupäeval või hiljem IV peatüki alusel, tingimusel et kohaldatavad kohtualluvuse sätted on kooskõlas II peatükis ette nähtutega.
3. III peatüki sätteid kohaldatakse üksnes nende abikaasade suhtes, kes abiellusid või määrasid oma abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õiguse kindlaks 29. jaanuaril 2019 või hiljem.

▼B*Artikkel 70***Jõustumine**

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse liikmesriikides, kes osalevad tõhustatud koostöös kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas rahvusvaheliste paaride varalisi suhteid käsitlevates asjades, mis hõlmavad nii abieluvararežiime kui ka registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi, nii nagu selleks on otsusega (EL) 2016/954 luba antud.

▼B

Seda kohaldatakse alates 29. jaanuarist 2019, välja arvatud artiklid 63 ja 64, mida kohaldatakse alates 29. aprillist 2018, ning artiklid 65, 66 ja 67, mida kohaldatakse alates 29. juulist 2016. Selliste liikmesriikide suhtes, kes osalevad tõhustatud koostöös vastavalt otsusele, mis on vastu võetud ELi toimimise lepingu artikli 331 lõike 1 teise või kolmanda lõigu kohaselt, hakatakse käesolevat määrust kohaldama alates asjaomases otsuses märgitud kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja osalevates liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.